

NOTAT

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Miljøministeriet og
Udenrigsministeriet

J.nr. MST-001-11231
Ref. Ae/momwe/olstu
Den 7. juli 2014

**Referat: Første møde i FN's Miljøforsamling, UNEA (UN Environment Assembly),
Nairobi den 23.-27. juni 2014**

Det første møde i den besluttende forsamling for FN's miljøprogram, UNEA, blev gennemført i Nairobi den 23.-27. juni med over 1200 deltagere. Blandt deltagerne var ca. 100 ministre, inklusiv den danske miljøminister, samt ledere af internationale organisationer, repræsentanter fra regeringer, civilsamfund og det private erhvervsliv. Kenyas præsident deltog i åbningen og afslutningen, og FN's Generalsekretær i afslutningssessionen.

De to hovedtemaer for ministerdrøftelserne var "Bæredygtighedsmål og post-2015 dagsordenen, inklusiv bæredygtigt forbrug og produktion" og "Ulovlig handel med vilde dyr og planter", som mandede ud i et ministerielt slutdokument (Ministerial Outcome Document). Slutdokumentet genkalder behovet for en styrkelse af UNEP og understreger den historiske vigtighed af dette første møde i FN's Miljøforsamling, som det ledende forum for miljø og besluttende forsamling til at adressere verdens miljømæssige udfordringer. Desuden understreger den behovet for at sikre fuld integration af den miljømæssige dimension i post-2015 dagsordenen, på linje med den sociale og økonomiske dimension.

Der blev derudover vedtaget en række beslutninger/resolutioner, hvoraf en række af de væsentligste beskrives nedenfor, bl.a. om kemikalier og affald, luftkvalitet, marint affald, sammenhængen mellem videnskab og politikformulering samt illegal handel med vilde dyr. Det blev besluttet, at næste UNEA skal finde sted i Nairobi den 23.-27. maj 2016.

Ministersessioner

Ministerdrøftelse om bæredygtighedsmål (Post2015/SDG) samt bæredygtigt forbrug og produktion (SCP)

Helen Clark, chefen for FN's udviklingsprogram, indledte med at understrege, at der er en klar forbindelse mellem ulighed, fattigdom og miljø, og at det er nødvendigt at sikre en integreret tilgang. Den kenyanske medformand for SDG-arbejdsgruppen Macharia Kamau aflagde rapport om de seneste drøftelser i New York. I indlæggene blev det fra flere sider fremhævet, at samlingen af miljøministre skulle sende et stærkt politisk budskab om støtte til udviklingen af nye bæredygtighedsmål, post-2015 dagsordenen og efterfølgende implementering. Flere lande fremhævede, at UNEP havde en central rolle i forhold til miljødimensionen i bæredygtighedsmålene. Generelt blev balancen mellem de tre bæredygtighedsdimensioner (social, økonomisk og miljømæssig) og behovet for et "paradigmeskifte" fremført af flere, ligesom integreret planlægning, implementeringsmidler og partnerskaber blev fremhævet som vigtige. Flere nævnte behovet for at sikre, at bæredygtigt forbrug og produktion (SCP) blev del af en kommende post-2015 dagsorden, og UNEP's vigtige rolle på området. Den danske miljøminister lagde i sit indlæg blandt andet vægt på, at der sker et opgør med "silo tænkning", at balancen mellem de tre dimensioner sikres i post-2015 dagsordenen, samt at UNEA sender et stærkt politisk budskab om at løfte bæredygtighedsdagsordenen videre.

Ministerdrøftelse om ulovlig handel med vilde dyr og planter

UNEP's administrerende direktør Achim Steiner konstaterede i sit åbningsindlæg, at den ulovlige handel estimeres til at have en værdi på op til 200 mia. USD årligt, og at der er stærke forbindelser til andre former for organiseret kriminalitet som f.eks. menneskehandel, ulovlig våbenhandel og terrorvirksomhed. Der var bred opbakning til at styrke den internationale indsats imod ulovlig handel med dyr og tømmer og det blev fremhævet, at UNEP kunne spille en vigtig rolle i denne indsats, bl.a. ved at indsamle og analysere informationer for at opnå en bedre forståelse af de bagvedliggende socio-økonomiske drivkræfter, gennem oplysning og ved at styrke synergier mellem relevante konventioner, og Konventionen om international handel med vilde dyr og planter (CITES). Det blev bemærket, at der allerede nu var tale om en irreversibel udvikling, og der er behov for at indføre hårde straffe og sanktioner samt indføre nul-tolerance over for relateret korrupsion og ulovlige pengeoverførsler. Flere talte om behovet for at sikre alternative indtægtskilder i de områder, hvor ulovlig handler en vigtig indtægtskilde. Flere lande orienterede om nationale tiltag, og den danske miljøminister nævnte bl.a., at Danmark står for at vedtage, at alt offentligt indkøb af træprodukter skal være med bæredygtigt træ.

2. Beslutninger og resolutioner

Marint plastikaffald og mikroplast

Der blev besluttet en resolution om marint plastikaffald og mikroplast, som er et stigende problem på havene, også i forhold til den marine dyreliv og spredning af kemikalier via mikroplast. Beslutningen understreger, at der er behov for handling, men anerkender, at der er brug for mere viden om affaldets indvirkning på biodiversitet, marine økosystemer og sundhed. Regeringerne opfordres bl.a. til at deltage i det eksisterende globale partnerskab om marint affald, og til at fremme ressourceeffektiv og bæredygtig håndtering af plastik og mikroplast gennem reguleringsmæssige tiltag, oplysningskampagner og uddannelse. UNEP's administrerende direktør anmodes om at støtte nationale initiativer og lave en undersøgelse, som skal klarlægge de største kilder til marint plastikaffald og mangel i den eksisterende viden og, samt identificere mulige tiltag og indsatsområder. Undersøgelsen skal fremlægges på næste UNEA i 2016 til diskussion og beslutning om handling.

Økosystembaseret klimatilpasning

Der blev vedtaget en resolution, hvis centrale elementer omfatter blandt andet: En anmodning til UNEP's administrerende direktør om at fortsætte støtten til udviklingslandene i forhold til økosystembaserede tilpasningsprogrammer og -aktiviteter samt at fortsætte samarbejdet med FN's udviklingsprogram UNDP m.fl. for at integrere økosystemer som et centralt element i nationale tilpasningsprocesser. Derudover indeholder resolutionen en opfordring til alle lande om at inkludere og forbedre økosystembaseret tilpasning i deres nationale politikker, herunder i forhold til klimatilpasning, fødevarerikkerhed og bæredygtig forvaltning af skove. Resolutionen inviterer alle lande til at tage økosystemer i betragtning i forhold til planlægning i alle relevante sektorer, samt at også at overveje oprindelige og traditionelle systemer for viden og praksis, herunder en holistisk tilgang. UNEP's administrerende direktør skal rapportere om fremskridt på næste UNEA.

Globalt miljømonitoringssystem for vand - GEMS/Water

Der blev vedtaget en resolution, hvis centrale elementer omfatter: En tilkendegivelse fra UNEA om, at GEMS/Water ses som velegnet til at støtte opnåelse af eventuelle vandkvalitets- og vandforureningsmål, der måtte blive vedtaget som en del af de globale bæredygtighedsmål, der p.t. forhandles i FN; en understregning af behovet for at en bedre global dækning og konsistens af vandkvalitetsdata og behovet for at udvide GEMS/Water netværket, og derfor en invitation til stater, FN organer, forskere m.fl. om at indgå i samarbejdet; en fremhævelse af, at der er øget behov et samlet og pålideligt ferskvands-monitoringsdata system, og derfor en anmodning til UNEP's administrerende direktør om at starte diskussioner med stater, FN organer og relevante institutioner, der har gjort fremskridt på området. Derudover er der en invitation til GEMS

partnerne om at støtte kapacitetsudvikling for standardisering af dataindsamling, analyse og udveksling, foruden en opfordring til stater generelt om at bakke op om kapacitetsudvikling på området, også i forhold til monitorering og teknologi.

Endelig anmodes UNEP's administrerende direktør om at udarbejde et revideret udkast til GEMS/Water program, som skal vedtages på det næste UNEA.

Sammenhængen mellem videnskab og politik – "Science-Policy interface"

Der blev vedtaget en resolution, som primært drejer sig om at styrke sammenhængen mellem videnskab og politik, særligt om den næste UNEP flagskibsrapport om miljøets tilstand, "Global Environment Outlook (GEO) 6" samt UNEP Live, UNEP's nye satsning for bredere indsamling af viden om miljøets tilstand. De væsentligste elementer i resolutionen er en række anmodninger til UNEP's administrerende direktør om at;

- undersøge hvordan central viden indsamlet af UNEP kan videreformidles til borgere, politikere, forskere og medier
- UNEP samarbejder med sekretariater for relevante globale miljøaftaler for en styrket sammenhæng mellem viden og politik og en integreret tilgang til at træffe informerede beslutninger
- fremlægge en rapport med identifikation af, hvor der er mangler i vores viden om miljødata og –information og på næste UNEA at fremlægge forslag til, hvordan man kan styrke sammenhængen mellem videnskab og politik
- samarbejde tæt med andre FN organer i relation til den kommende FN *Global Sustainable Development Report*;
- styrke den politiske relevans af GEO rapporter ved at måle fremskridt henimod opnåelse af vedtagne globale miljømålsætninger
- udarbejde en langsigtet plan for udvikling og brug af UNEP Live til fremlæggelse på næste UNEA møde, med særlig fokus på dens bidrag til fremtidige GEO rapporter.

Derudover opfordres regeringer til at engagere sig i udviklingen af UNEP Live, også i forhold til at støtte den miljømæssige dimension af processer for vurdering af bæredygtig udvikling.

Luftkvalitet

Der blev vedtaget en resolution om luftkvalitet, som opfordrer regeringer til at lave nationale handlingsplaner, som skal adressere og implementere nationale kvalitetsmål og- standarder for luftkvaliteten, og fremme tiltag på tværs af forskellige sektorer. Ligeledes opfordres regeringer til at gøre data om luftkvalitet mere tilgængelige og lettere forståelig for forbrugerne, og de opfordres til at dele data og erfaringer med at fremme bedre luftkvalitet.

UNEP anmodes om at hjælpe med kapacitetsopbygning, lave folkeoplysningskampagner samt om at sikre samarbejde på tværs af FN og støtte de igangværende programmer om forbedring af luftkvaliteten. Endelig anmodes UNEP om at lave en undersøgelse, som skal identificere globale, regionale og nationale forskelle i mulighederne for at adressere, og skal se på de bedste erfaringer med monitorering og regulering f.eks. i de globale konventioner om persistente organiske miljøgifte og kviksølv. UNEP's administrerende direktør anmodes om at fremlægge en rapport på næste UNEA i 2016 om både den nævnte undersøgelse og om fremskridt på de øvrige punkter.

Kemikalier og affald

Resolutionen om kemikalier og affald omfatter flere emner. Et vigtigt element i resolutionen var vedtagelsen af et integreret program om finansiering af sikker kemikalie og affaldshåndtering, herunder oprettelsen af et program - "Special Programme" - med en fond, der skal finansieres via frivillige bidrag. Programmet skal sikre finansiel støtte til udviklingslandene, så de kan styrke deres institutionelle rammer og fremme implementeringen af de globale kemikalie- og affaldskonventioner og den globale kemikaliestrategi SAICM. I forhold til bly, cadmium, SAICM og på affaldsområdet understreges behovet for fortsat global handling, og de involverede organisationer opfordres til at fortsætte og/eller øge deres indsats. Resolutionen understreger også behovet for en styrket indsats for sikker kemikalie- og affaldshåndtering efter 2020. Samtidig anodes UNEP's administrerende direktør om at fremsende slutdokumentet fra en proces om en

styrket kemikalie- og affaldsindsats efter 2020, til orientering og mulig handling, til relevante globale møder/fora. Endelig understreger resolutionen, at sikker kemikalie- og affaldshåndtering er et væsentlig tværgående element og vigtigt bidrag i arbejdet for at fremme bæredygtig udvikling.

Ulovlig handel med vilde dyr og planter

Resolutionen om ulovlig handel med vilde dyr og planter opfordrer bl.a. FN's medlemslande til at implementere allerede indgåede forpligtelser på området, at afsætte fornødne ressourcer, styrke den lovgivningsmæssige ramme og fremme samarbejde på tværs af organisationer, internationalt og regionalt, samt til at støtte bestræbelser for at skabe alternative indtægtskilder. Resolutionen opfordrer FN's Generalforsamling til at adressere spørgsmålet om illegal handel med vilde dyr på sin 69. samling. UNEP's administrerende direktør skal på næste UNEA i 2016 fremkomme med en analyse af de miljømæssige konsekvenser af illegal handel med vilde dyr samt igangsætte oplysningskampagner om problemet.

UNEP's koordinerende rolle i FN-systemet i forhold til miljøspørgsmål, inklusiv FN's *Environmental Management Group*

Rio+20 slutdokumentet lægger op til en styrkelse af UNEP's indflydelse og mulighed for at spille en koordinerende rolle i FN på miljøområdet gennem et øget engagement i centrale FN koordinationsfora, ikke mindst FN's miljøforvaltningsgruppe (Environment Management Group – EMG). Der blev truffet en beslutning, som anmoder UNEP's administrerende direktør om, som formand for EMG, at udarbejde en rapport med forslag til, hvordan resultaterne af den kommende Post-2015 dagsorden kan integreres i FN's arbejde på miljøområdet. Forslag skal udarbejdes i samarbejde med FN's generalsekretær og FN's "Chief Executive Board", som består af de øverste chefer for FN's forskellige organer, skal indgå. En sammenfatningsrapport skal fremlægges på næste UNEA møde, med fokus på elementer, som kan have behov for særlig opmærksomhed fra UNEA.

UNEP's budget og arbejdsprogram

UNEP's arbejdsprogram og budgetter for perioderne 2014-15 og 2016-17 blev vedtaget i form af to resolutioner. Budgettet for UNEP's Miljøfond i perioden 2014-15 ligger på 245 mio. USD, hvoraf 34,9 mio. USD er finansieret over FN's regulære budget. Budgettet for perioden 2016-17 gav anledning til intense drøftelser, da der var uenighed om, hvorvidt budgettet skulle øges, fastholdes eller reduceres, og om hvem der bør bidrage til miljøfonden. 90 pct. af fondens midler i dag er finansieret af de 15 største donorer (heriblandt Danmark), hvilket også blev reflekteret i den endelige resolution. Resolutionen understreger endvidere behovet for, at UNEP indgår i tidlige og transparente konsultationer med medlemslandene om arbejdsprogram og budget, og at organisationen fortsat arbejder for at styrke sin resultatbaserede styring.

Inddragelse af stakeholders samt ændringer i procedurereglerne

Der blev vedtaget en resolution om UNEA's procedureregler i lyset af de ændringer om UNEP, der er vedtaget i FN's generalforsamling, og som blandt andet betyder universelt medlemskab af den besluttende forsamling (UNEA), mod tidligere 58 medlemmer af styrelsesrådet (Governing Council). Der blev således vedtaget en resolution om ændringer af procedurereglerne vedrørende bl.a. fastsættelse af dato for UNEA, regional repræsentation af medlemmer i UNEA's bureau, erstatning af bureau-medlemmer samt en ny regel 68, der giver EU Kommissionen mulighed for at deltage i UNEA på samme betingelser, som gælder for dens deltagelse i FN's Generalforsamling. I forhold til regional repræsentation af medlemmer i UNEA's bureau blev det specificeret, at bureauets 10 personer skal sammensættes med 2 fra hver af FN's fem regioner. Der var blandt nogle stater ønske om en revideret politik for NGO'er og andre interessenters involvering i UNEP's arbejde. Trods intensive forhandlinger lykkedes det ikke at opnå enighed, da de fleste lande ikke ønskede en restriktiv politik omkring akkreditering, der gik tilbage i forhold til den eksisterende praksis.

Global Environment Facility (GEF)

Der blev vedtaget en resolution om den globale miljøfacilitet (GEF), som er global finansieringsmekanisme for Rio-konventionerne samt visse kemikaliekonventioner, med forbehold for endelig godkendelse af GEF's besluttende forsamling. De centrale elementer er, at GEF bliver finansiel mekanisme for Minamatakonventionen om kviksølv; at GEF's opgaver inden for ozonlagnedbrydende stoffer (ODS) og persistente organiske giftstoffer (POP's) slås sammen til ét fokusområde under overskriften "chemicals and waste"; at listen over lande, som kan modtage GEF finansiering opdateres i overensstemmelse med UNDP og Verdensbankens regler, og desuden at GEF's evalueringskontor bliver et eksplicit uafhængigt evalueringskontor, med mere klare retningslinjer for funktionerne. Endelig anmodes UNEP's administrerende direktør om at styrke UNEP's rolle om implementerende organ for GEF.

Andre resolutioner, fremsat på selve UNEA

Implementering af Rio Deklarationens princip 10 (Adgang til information mv.)

Resolutionen henviser til slutdokumentet fra Rio+20 konferencen, paragraf 99, som opfordrer til handling fra lokalt til regionalt plan for at fremme adgang til information, offentlige deltagelse i beslutninger og "justice in environmental matters". Denne tekst afspejler, at man i Rio ikke fandt det muligt eller hensigtsmæssigt at forsøge at etablere en global aftale på området, blandt andet fordi den regionale Århuskonvention er mere vidtgående, end man kan forventes, der kan opnås enighed om på globalt plan. I randen af Rio+20 vedtog lande fra Latinamerika og Caribien en deklARATION om anvendelsen af princip 10, som var baggrund for en proces, der undersøger muligheden af at vedtage et regionalt instrument. Resolutionens centrale elementer er en opfordring til lande om at styrke implementeringen af princip 10, og at arbejde for at styrke det retslige område i forhold til miljø, samt en anmodning til UNEP's administrerende direktør om at fremme adgang til information i fremtidige politikker.

Forskellige visioner, tilgange, modeller og værktøjer til at opnå bæredygtig udvikling i konteksten af bæredygtig udvikling og fattigdomsbekæmpelse

Resolutionen blev fremsat på selve mødet af Bolivia, som i forskellige sammenhænge søger at fremme et koncept om "Moder Jord" og "Harmoni med naturen". Essensen er, at UNEP bedes fremme viden om tilgangen om "at leve godt i balance og harmoni med moder jord" og at tage hensyn til tilgangen i relation til UNEP's miljøvurderingsprocesser. Desuden inviteres lande til at implementere tilgangen under hensyn til deres nationale forhold og prioriteter. Endelige opfordres generelt til, at der tages hensyn til tilgangen i udformningen af post 2015-dagsordenen.

././ Vedlagt:

- Ministerielt slutdokument: *Ministerial Outcome Document*